

Richard Landman: Wil je niet van me weglopen? Uitgeverij Free Musketeers, Zoetermeer 2013. ISBN 9789048419791 (Schizofrenie/PO/1) Zie ook www.freemusketeers.nl

Soort boek/ziekte/stijl:

Boek van 111 pagina's waarin Richard Landman beschrijft hoe hij opgroeide, aanvankelijk thuis, maar later in tehuizen en bij pleeggezinnen omdat zijn vader Johan vroeg stierf aan de gevolgen van een hersenbloeding en zijn moeder Inge last had van psychoses en schizofrenie. Daarnaast levert hij portretten van vijf tehuis kinderen Gijs, Harry, Sherien, Sjaak, en Trudy.

Landman was aanvankelijk van plan om te promoveren op een onderzoek naar de levensloop van tien jongeren die in tehuizen terecht waren gekomen. Daar kwam hij om verschillende redenen van terug. In plaats daarvan maakte hij dit boek met vijf portretten van jongeren en vergeleek die met zijn leven. Tenslotte levert hij in het laatste hoofdstuk (Richard), enige concluderende opmerkingen.

In de titel van het boek komt het isolement naar voren van jongeren die niet vaak een betekenisvolle relatie met volwassenen hebben gekend.

Over de schrijver:

Richard Landman (1949) werd geboren in een gezin waarvan de moeder last had van psychoses en schizofrenie. Toen zijn moeder opgenomen was, bracht zijn vader hem en zijn zus Clara naar een tehuis. Ze kwamen terug thuis, maar toen zijn vader stierf en Inge weer een psychose kreeg werd de situatie thuis onhoudbaar.

Richard groeide verder op in tehuizen en pleeggezinnen. Hij studeerde sociologie, was jarenlang verbonden aan de vakgroep criminologie van de Universiteit van Amsterdam en werkt nu bij het korps Landelijke politiediensten.

Hij schreef diverse artikelen en een bundel met verhalen.

Korte bespreking:

Landman begint het boek met een portret van een tehuis jongere, Harrie, om vervolgens de achtergronden te schetsen van zijn eigen ouders en hoe het kwam dat zijn zus Clara en hij in Amsterdam in het tehuis terecht kwamen. Steeds gaat hij zo om en om in een volgend hoofdstuk in op het leven van een van de vijf tehuisjongeren en het leven van hemzelf.

Zo beschrijft hij verschillen en overeenkomsten in de jeugd van de jongeren en zijn eigen jeugd, positieve en negatieve kanten bij de begeleiding, en hoe het hem uiteindelijk gelukt is om een studie sociologie af te ronden en zijn leven op orde te krijgen.

Bovendien zijn Clara en hij na vele jaren in staat om hun moeder met behulp van goede begeleiding en verbeterde medicijnen nog 20 jaar een gelukkig leven te laten leiden in een eigen huisje in Amsterdam.

In het laatste hoofdstuk gaat hij in op een paar waarom vragen die er liggen waar hij mogelijke oorzaken voor geeft, maar slechts als een indicatie.

Wat viel op:

Richard Landman heeft oog voor het leven van jongeren die in tehuizen opgroeien en licht daarbij ook zijn eigen ervaringen als jongen die opgroeide in tehuizen en

pleeggezinnen toe.

Landman is niet haatdragend naar zijn eigen moeder. Samen met zijn zus krijgen ze het voor elkaar dat haar leven nog 20 jaar lang de moeite waard is, en dat gunt hij haar van harte.

De potentiële verklaring die Landman geeft waarom jongeren niet ontsporen.

Citaten:

Pag.28: ‘Ons samenzijn groeit langzaam naar een dramatisch einde. Inge raakt opnieuw in een psychose. Zij verbiedt ons om naar buiten te gaan en vele weken blijven wij met haar in huis.’

Pag.90-91: ‘Bij de voortschrijdende technieken is het mogelijk om een patiënt in te stellen op een maandelijkse onderhoudsdosis en wij houden een pleidooi voor deze oplossing. (...) Inge leidt vervolgens 20 jaar in Amsterdam een menswaardig bestaan en is voor het eerst sinds jaren volmaakt gelukkig. Maandelijks gaat zij voor een onderhoudsdosis naar de RIAGG. Ze gaat voor een ieder zichtbaar door het leven als een kwetsbare en zachtaardige vrouw. (...) In de volkswijk waar zij woont wordt zij door verschillende burens in de gaten gehouden en beschermd.(...) Inge is in veel opzichten hardleers en eigenwijs. Dat mag ze zijn. Na vele jaren kommer en kwel komt de kinderlijke blijheid en het geluk haar als geen ander toe.’

Pag. 112: ‘Waarom ging het met Arend en Gijs relatief goed onder de gegeven omstandigheden? Het was Gijs die dat eigenlijk goed verwoordde: ‘Ik heb vermoedelijk meer goede kanten van het leven gezien.’(...) En wat misschien nog wel belangrijker was, hij ontmoette op zijn weg volwassenen die hem vertrouwen gaven en stimuleerden. En hij vond in zijn leven volwassenen die hem ervan wisten te overtuigen dat hij geen schuld had aan de onbegrijpelijke situatie thuis.’

Fragment:

http://www.freemusketeers.nl/documents/9789048419791_inkijkexemplaar.pdf

Recensies/extra:

<http://www.schizofrenie.nl/wiljeniet.html>

‘(...) Hij vergeleek zijn eigen leven als zoon van een moeder met schizofrenie met de levens van vijf tehuis kinderen die hij jaren geleden heeft gevolgd. Daarmee heeft hij een belofte ingelost om hun verhaal te vertellen(...). Er kwamen veel misstanden boven tafel. En volgens mij zaten zowel de tehuizen als de kinderen niet op negatieve publiciteit te wachten. (...) Toen ik de dozen met aantekeningen weer tegenkwam, ontstond het idee om de levensgeschiedenissen van de kinderen van toen te spiegelen aan mijn eigen leven. De allerbelangrijkste vraag die ik beantwoord wilde hebben is, welke tehuis kinderen de grootste kans hebben op een gelukkig bestaan. Daarnaast voelde ik een sterke behoefte om de verhalen van ‘mijn tehuis kinderen’ naar buiten te brengen. (...) Mede door mijn persoonlijke ervaringen kan ik wel zeggen dat een liefdevolle relatie met één van je ouders een belangrijke bijdrage aan geluk levert. (...) Maar het zijn niet alleen de ouders die verantwoordelijk zijn voor het welzijn en geluk van kinderen. Ook hulpverleners kunnen een belangrijke rol spelen in het leven van

opgroeïende kinderen. Ik heb dit boek, behalve voor mijzelf, ook geschreven voor jeugdhulpverleners. Als zij zich echt verdiepen in de achtergrond van 'hun' kinderen en als die kinderen zich gewaardeerd, geliefd en veilig voelen, is de kans groot dat ze goed op hun pootjes terechtkomen. (...).'